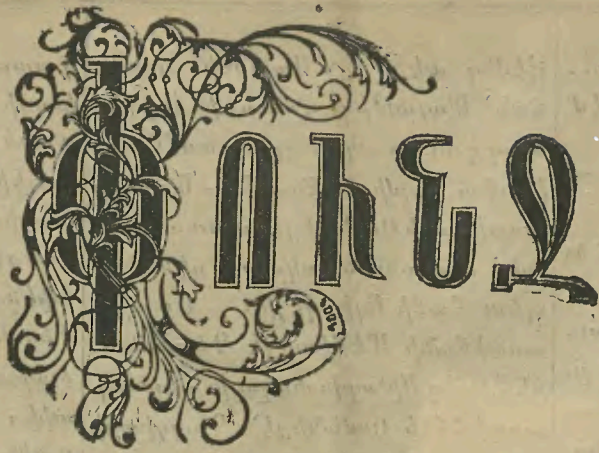

Փոստը ԵԱՖԱԹ օրերը կը հրատարակուի :
Տարեկան բաժանորդագրինք է երկու և կես
արծաթ Մեծիտ կանխիկ վճարելի, քի՛ մայրաքա-
ղաքիս ևս իւր արտաբանաց ևս քի՛ գաւառաց
համար :
Վեց ևս երեք ամսոց համար ալ բաժանորդ
կընդունուի :
Տեղական ևս գաւառական բրդատարութեան
ծախքը խմբագրութիւնը պիտի վճարէ :
Հատը 40 փարայ է, ևս կը գտնուի մասնա-
ւորապէս Պանճե-Գաբու ջրավաճառ ևս գրավա-
ճառ Պողոս և Յակոբ աղայից խանութները :

Ծանուցման տողը 3 դուրուշ է մէկ անգամի
համար : Աւելի ամսան կըլլայ աւելի անգամներու
համար :
Խմբագրութեան վերաբերեալ որ ևս է գիր
ուղղելի առ ՏՅՈՐԷՆ-ՏԵՐ Հ. Ս. Ալաճաճեան Կ. Պօլիս
Պալլոց-բազար Նաֆիէ խան վերի յարկ բիւ 16 :
ADRESSE
H. S. ALADJADJIAN
Directeur du journal Arménien Pountch
—16 Nafié-Han, Balouk-Pazar 16—
CONSTANTINOPLE

ԹԻՒ 2092

Շ Ս Բ Ս Թ

1888 Ս.ՊԻՒԼ 2

ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ՓՈՒՆԶԻ

Հայ Դատարանի հանձնաժողովը կը
յուզուի այս օրերս մայրաքաղա-
քիս մէջ՝ յատկապէս կարգեալ
յանձնաժողովի մը միջոցաւ, և
այս խնդրոյն վերաբերեալ առա-
ջարկուածին մը՝ զոր արդէն ի հը-
րապարակ հանած է Կարապետ
էֆէնտի իւթիւնեան, յանձնաժո-
ղովին քննութեան գլխաւոր ա-
ռարկայ եղած է : Կը իստիւթիւն
որ կարգադրուի այս խնդրին,
բայց չեմք կարծել որ դիւրին լի-
նի կարգադրութեան : Յանձնա-
ժողովոյն անդամք ի հարկէ ունի
ուշով պիտի սուղին ի խորս խնդ-
րոյն և պիտի խորշին ածապարա-
նօք որ և է անդունելի կարգա-
դրութիւն ընելէ : Յանձնաժողովը
անգամայն իւրաքանչիւրն ոչ միայն
միմեանց դիտողութեանց ու տե-
սութեանց խնամով ուշ դնել պար-
տին, այլև արտաքուստ տուեալ
կամ հրատարակեալ դիտողու-
թեանց ու տեսութեանց : Շատ
ցաւալի և ամօթալի պիտի լինի ե-
թէ լուրի որ յանձնաժողովոյ մե-
ծադրին կամ վերադրոյն կամ այս
ինչ մասն անարգանք կը վարուի
իւր այս կամ այն անգամակցին
դէմ, իւթիւնեան էֆէնտի կամ
ուրիշին հակակարծիք դնուելուն
համար, ինչպէս վարուած էր Գա-
րապետին էֆէնտիի դէմ : Արե-
ւելքի չորեքշաբթի առաւ Թեր-
թին մէջ այս խնդրոյն առթիւ հը-
րատարակեալ նամակի մը տեղը,
նստուկ դրագէտ կամ մեծակեաց
մարդ, և այլն, անուանելով զնա
կը հրաւիրեմք դիտարկելու է-
ֆէնտի որ չվտանալով այսպիսի
նախատական անխաղախութիւններէ,
իւր օժանդակութիւնը նուիրէ
խնդիրն պարզելու համար : Ան-
ուրանալի է Գարապետին էֆէն-
տիի կարեւորութիւնն այսպիսի դի-
տական և հնախուզական խնդրոց
մէջ :

(Թղթակցութիւն Փոստին)

Իւլի. 26 Մարտ 1888. - Իւլի.
րի վարժարաններու նկատմամբ
անցեալներ Սրբեկերի մէջ եղած
դիտողութիւն մը բաւական զայ-
րոյթ կը պատճառէ մեր պաշտօ-
նական անձներու, որոնք նորէն
հերքմանքի խօսքեր կընեն : Թու-
ղունք որ իրենց հերքմանքները
արժէք մը չունին, թողունք որ
ինչպէս Արեւելքի թղթակցիցը աղ-
նարկած էր, շատ Պօլսեցի երե-
ւելի այցելուներ իրենց աննպաստ
կարծիքներ հրապարակաւ իսկ
յայտնեցին մեր զայրոյններու նը-
կատմամբ, այլև ի՞նչ հարկ զայ-
րանալու : պաշտօնական անձներ
թող քիչ մը իրենց սիրտը հան-
դարտ պահեն և քիչ մը աւելի
աղէկ բանան իրենց աչքը դարձ-
նելու տնօրէն Մամուրեանը հըս-
կելու համար : Ահա այս տնօրէնն

է, որ ամսոյս 25ին օրը Մանիսա-
յի Շահապազեան վարդապետին
կողմէ պատուիրակ մը կընդունի
դպրոցին մէջ իսկ, երկու ժամ
անոր հետ կը տեսակցի, և ի վեր-
ջոյ անոր մեկնելու միջոցին « վաղ
առաւու եկուր նամակը տամ »
կըսէ : Կը հարցնենք մեր զայրա-
ցող պաշտօնեայններուն թէ՛ Մա-
մուրեան դպրոցի տնօրէն է թէ՛
վարդապետ : Դաստիարակ է թէ
Շահապազեանի կամ Մեքիսեղե-
կի գործակալ : ուսուցիչ է, թէ
գործիչ : Մենք ասոնք կը հարցը-
նենք իրենց, և կը խնդրենք որ
փոխանակ այս ինչ կամ այն ինչ
հրատարակութիւններու մասին
կարծիք ջարդել փշրելու : քիչ
մ'ալ մեր հարցումներու պատաս-
խան ասն, որովհետեւ Իւլիւրդի
չեն կընար ստորնանալ այնքան
որ մինչև իսկ իրենց ուսումնարան
ներու մէջ Շահապազեանի գոր-
ծակալներ անունին ու պահպան-
ութիւն աղբիւր դրամներով :

Իւլի. 13 Մարտ 1888. - Նա-
խորդ նամակաւ Կիւրին քաղաքի
և նորա թաղերէն Շուղուլի վերայ
ծանօթութիւններ տուած էի :
Ներկայիս կը գրեմ ասա Եօրէն
թաղի վերայ : Այս թաղ մի կող-
մանէ կընալ է Շուղուլ թաղի և
միւս կողմանէ անձատեալ հետի է
իւր 20 վայրկեան : զլստ որաբար
երկու թաղերու կը բաժնուի վի-
րի և վարի եօրէն անուամբ : Այս
թաղի բնակիչը 150 տուններ կը
բաղկանան հաւանական հաշուով,
որոնց 120 տունն կը պատկանի
լուսաւորչական հայոց եկեղեցւոյ,
և 30 տունն՝ բողոքական հայոց :
լուսաւորչական հայոց ունին մի
փայտաշէն, փոքր ու ճաշակաւոր
եկեղեցի յանուն Ս. Գեորգիայ
կառուցեալ 18-20 տարիէ հետէ :
Տաճարին բարեկարգութեան կը
հսկին թաղին աղագլխներէն կաղ-
մեալ մի հոգաբարձութիւն : Թա-
ղեցիք կը սիրեն ամէն կերակրէ և
տօն օրեր երթալ եկեղեցի ու հո-
ղեւորապէս միութարուիլ : Սոքա
համալուրով թէ է Աղբի մը զար-
դացումն դէպ ի լուսաւորութիւն
միայն ուսմամբ կընայ լինիլ և ու-
սում կաւանդուի վարժարանի
մէջ, և թէ իւրեանց ներկայ
անուսումնութեան պատճառ ի-
րենց հարց այս իսկական կէտի
վերայ չխորհիլ ու չգործադրելն
է, մի քանի տարի յառաջ չափա-
հաս և կարող անձինք ի մի վայր
խմբուելով ձեռնարկած են մի ըն-
կերութիւն կազմել և թաղին աղ-
ագլխներէ իւր կարողութեան չա-
փով նուէր առնուլ, որպէս զի ըն-
կերութիւնն պատրաստ մի դրա-
մադրուի ունենալով կարողանայ
ապագայ տարիներու մէջ Հոյ
մանկաւոյ դաստիարակութեան
նուիրել և մէն մի աշակերտ ձըր-
աբար երթեւեկէ վարժարան :

Կարող անձանց դաւակունք իրենց
հարց տուած նուէրներով կուսա-
նին դիտութիւն : Իսկ չքաւորք
նուիրեալ գումարի գոյացեալ հա-
տուիքն : Ճիշդ այս բարի նպա-
տակաւ հաւաքած են մինչ 80 ոս.
կի և ցարդ կը կառավարուի Ե-
կեղեցւոյ կից երկրորդ յարկի վե-
րայ շինեալ վարժարանն, ուր այս-
օր մինչև 50 աշակերտք կը յա-
ճախեն, որով թէ՛ Եկեղեցւոյ պէտ-
քը կը լրացնեն և թէ՛ կուսանին
ու կը դաստիարակուին : Երկու
տարի առաջ ընկի Ալաւոսանցի
Յարութիւն էֆէնտի ժամակոյնն
երկուսարդն կը վարէր վարժա-
րանի դաստիարակութեան պաշ-
տօն և Եկեղեցւոյ երաժշտութիւն,
և համեստ ու պարկեշտ մի անձ
էր և ջանասէր : Թաղեցիք և ըն-
կերութիւնն, ի նկատի ունենա-
լով Եկեղեցւոյ հոգեւոր մատակա-
րարի մի ևս անհրաժեշտ պէտքն,
իրենց նախկին դաստիարակն՝ Տե-
րէնտեցի Պետրոս էֆէնտին՝ մի
պատգամաւորութեամբ Կիւրին կո-
չելով՝ զրկեցին ի Գերմանիկ, որ-
պէս զի իւրեանց ողբերգ պաշ-
տօնեայ ձեռնադրուի Գեր. Տ. Մը-
կրտիչ : Նախկինպա Վ. Ե. Կ. Ե.
եան՝ անանելով պաշտօնական գոր-
ծառնութեանց ըստ օրինի լինիլն,
տեղւոյն Ս. Կարապետ Եկեղեցւոյ
մէջ կոչած է զայն ի սրբազան
կարգ Բահանայութեան՝ Տ. Կա-
րապետ անուամբ : Յիշեալ բարե-
շնորհ Բահանայն այժմ թէ՛ Ս.
Եկեղեցւոյ պաշտօնավարութիւնն
կընէ և թէ՛ դաստիարակութեան
փափուկ պաշտօնն կը վարէ : Յու-
սալի է տեսնել որ այս թաղեցիք
նախանձելի լինին միւս թաղեցոց,
ինչպէս է այժմ համամասնութեամբ
իւրեանց անկարող ու չքաւոր վի-
ճակի : Թաղիս աղագլխք հիւրա-
սէր՝ քաղցրաբար և միանգա-
մայն մարդասէր են, շատ կը սի-
րեն պանդուխտներն՝ իրենք պան-
դուխտութեան վարժ լինելով :
Մամուսորաբար կըբաղին շաշա-
գործութեամբ : չունին արհեստ
և առևտրական չուկայ, մի քանի
կարող անձինք միայն կիշին շու-
կայ երբեմն հետիւսն և երբեմն
անասունով : Մէն մի թաղի ժո-
ղովուրդ կընայ ճանչցուիլ իրենց
քայլերն երբ ունի ուշով զննուին
Այս թաղի հեռաւորութիւնն է 3
քաւորք ժամ : Այս թաղի պատ-
ուաւոր և կարող աղագլխն կը
կոչուի Վարդեւար աղա Խարման-
տայեան և իւր որդին ձանօ, որ
կարելի է Կարապետի աւագունն
է : Այս ընտանիք պատրաստ է
եկեղեցւոյ, վարժարանի և կառա-
վարական պաշտօնէից նուիրել
մարդասիրական հիւրընկալութիւն
միշտ կը հսկէ ամէն պէտքերու
անձանձիր իւր զաւակաց պէտ-
քերն լրացնելու : առանց չափա-
զանցելու կընամ խոստովանիլ թէ

առանց հիւրի չկրնալ ճաշել : Այս
ընտանիք կը բաղկանայ 8 անձերէ :
Թաղիս օգ ու ջուր նուազ առող-
ջարար չեն Շուղուլէ : Բնակիչք
քաջառողջ են : հիւանդութենէ
գրեթէ ազատ : Ժողովրդեան վի-
ճակը գոհացուցիչ չէ մանաւանդ
այս տարի որ սալ կը տրիէ : Գործ-
չկայ, գործաւորք ձեռնունայն կը
չրջին, մանկունք հոյ կաղաղա-
կեն, մարց արտասուքներ չեն
դադարիր :

Գրեթէ Բահանայ Գ. Յաւիթեան

Պետ. Ե. Ե. Ե. 12 Մարտ 1888.
- Թերեւս Պրուքլինի արձանագրու-
թեան մէջ նշանակեալ չկայ այն-
պիսի փոթորիկ մը՝ որ տեսնուե-
ցաւ այս առաւօտ. բոլոր խանութ-
ները փակուեցան և ժողովուրդը
փակուեցան իրենց տանց մէջ :
Գրեթէ անկարելի եղաւ դուրս
ելլել : Գործ Լաթրիթի թրանկայ-
ները 6 ական ձի լծեցին, և ֆը-
լաթպուշ Ավանիին թրանկայներն
10 ական ձի : կամուրջին չողեկաւ-
րենք դադարեցան և բովանդակ
քաղաքը տնտեսական քողով մը
ձաճկուեցաւ : Ն. Երբեք երկրորդ
Ավանիին Ելեվթիդ Ուրիտոր,
(բարձրագետ երկաթուղին) 30 ր.
փողոյն մօտ գիծէն չեղելով ձիւ-
նին և սառնի ստատիկութեան պատ-
ճառաւ, վար լինիւր : 350 հոգի
մեռան կամ վրաւորեցան : չըն-
կաւր դադարեցան : Պրուքլինի և
Ն. Երբեք մէջ գտնուած արեւե-
լեան գետոյն վրայ այն տատիճան
սառեր կան որ հարկաւոր ան-
ձինք Ն. Երբեքն Պրուքլին անցան :

Ս.Զ.Ս.Ս.Ի. ԼՈՒՐԵՐ

Նախորդ թերթով գրած էինք
թէ Տ. Գրեթեյն եպիսկոպոս Սըր-
ուանձտեանց առաջիմ չպիտի կըր-
նայ երթալ ոչ ի Մուշ և ոչ ի Տը-
րապիզոն, այլ ի Կ. Պօլիս պիտի
մնայ բարողութեան պաշտօնով :
Մեր այս ծանօթութեան վրայ
այսօր կը յաւելուիք Ֆարսի Պոս-
ֆորլապոյտեղեկութիւնը : Կայ-
սերական կառավարութիւնն ի Կ.
Պօլիս կոչած է Տրապիզոնի Առաջ-
նորդն, որպէս զի բացատրութիւն
առնու ուսումնասիրութեան մը
վերայ (Բրոց ու Բրոց) զոր ունի
ի մասին հայկական հնախօսու-
թեան, և զոր Բեդրապուրիկ աշ-
խարհագրական ուսում ընկերու-
թեան նուիրած է և յիշեալ ըն-
կերութեան պատուակալ անդամ
կարգեալ :

— Յիշեալ լրագիրն հրատա-
րակած է թէ վեց Հայ բանտար-
կեալք պիտի աքսորուին ի Պէնկա-
ղի, բայց մենք կարծեմք թէ կայ-
սերական ներսան շնորհաց պիտի
արժանանան Ամեն Ս. Պատրիարք
Հօր աղայանօք, զոր մատուցանել
առաջարկած են աղագլխն վար-
չութեան Կրօնական ու Գաղաքա-
կան ժողովները :

— Կրօնական ժողովն այս օ-
րերս դարձեալ ամենայն փութով
ու եռանդեամբ կը պատրաստուի
Կրօնական հանգիսի մը հրատա-
րակութեան համար : Այս հանգի-
սին խմբագրութեան, տնօրինու-
թեան ու դանձապետութեան հա-
մար վարչական խորհուրդ մը կաղ-
մել է, որոյ անդամք են 2 եպիս-
կոպոս, 5 վարդապետ և 1 քա-
հանայ : Կը բարձրաւոր որ այսչափ
խօսքերէ ու խորհուրդներէ ետքը
գործն երևան ելնէ ի մօտոյ :

— Կարնոյ նորնտիր առաջնորդ
Տ. Արիստակէս եպիսկոպոս Դեր-
ձակեան՝ իւր առաջնորդական
ընտրութեան վաւերացման հրո-
վարտակն ընդունած լինելով քա-
նի մ'օրէն կուղևորի ի պաշտօնա-
վայրն : Երանի թէ պարզերես լի-
նի ինքն և պարզերես հանէ զին-
քը ընտրողներն ու առաջարկու-
ներն ի շառագնսութիւն խմբագը-
րութեան :

— Գաղաքական ժողովն որո-
շեց գոհունակութեան գիր գրել
առ Դեր. Առաջնորդն Կեսաբոյ,
նորա բարուք պաշտօնավարու-
թեան համար : Նորին Գերապա-
տ. Ս. Երբեքն արժանի է
գոհունակութեան : Ժողովրդեան
կրթական յառաջադիմութեան հա-
մար մեծ փոթի կը տանի, և ինչ-
պէս արդէն գրած եմք՝ Թղլ չը
տար որ կրօնական քաղաքից յալ-
ղին : Բաց յայտնանք, Նորին Գե-
րապետութիւնն ամենայն հոգա-
ծութեամբ կաշխատի օգնութիւն
ու նպաստ հասուցանել կարօտ և
չբաւոր ժողովրդեան : Եթէ գա-
ւառաց մէջ ամեն տեղ ժողովուր-
դը այսպիսի անձնուէր հովիւներ
ունենայ, անտարակոյս կը թե-
թեւան իւր վիշտերն և կարելի ե-
ղածին չափ կը բարւոքի ներկայ
ցաւալի վիճակն : Այսպիսի առաջ-
նորդաց համար գոհունակութեան
թուղթ մեծ բան մը չեն : Արժան
է առաւել ևս քաջալերել :

— Ընդ հովանաւորութեամբ
Վանաշուր արկին Սրբուհի Տիւսար
փաշայի, վաղը 3/15 Ապրիլ, տե-
ղի պիտի ունենան հետեւեալ բա-
նախօսութիւնք ի նպաստ Ասիական
ընկերութեան, որ հաստատեալ
ի Խաղաղ յամին 1877 իւրով-
սանն կը նպաստէ կրթական գոր-
ծին, ձրիաբար դասագրքեր հա-
յալթալով Հայաբնակ դաւառաց
վարժարաններուն : Միւսիւ Սառէ,
դասատու դիտութեանց, պիտի
ճառէ, Ֆրանսերէն, զանազան ե-
րեւոյթք ելեկտրական դիտու-
թեան : Մեծապատիւ Թովմաս Է-
ֆէնտի Թեղեան, Հայերէն, կինն
իւր մայր նկատեալ, և Տօթթօր
Տիրան էֆէնտի Գաղաքացի, Հա-
յերէն, միջավայրի աղագլխութիւնն :
Բանախօսութեանց տեղի որոշ-
ուած է Բերայի Յունաց Սիւրդ-
ղոսն, որ աղնուաբար Ընկերու-

Թեան տրամադրութեան ներքե
դրուած է : Յերեկուան ժամը
ճիշդ 9ին (ըստ Տաճկաց) պիտի
բացուի Լսարանն, և դադարներու
միջոցին , մեծանուն երաժշտական
Միւսիւն ձէմալըլայի ընտիր խումբն
պիտի նուագէ լաւագոյն հնչիւնա-
կութիւններէ հատուածներ :

— Մանիսայէն հինգշաբթի ի
Պատրիարքարան հասաւ հեռագիր
մը , որով ծանուցուած է թէ Շահ-
պաղեան Յակոբբոս վարդապետ
տեղական կառավարութեան մի-
ջոցաւ իզմիր զրկուած է : Նրէկ
ալ իզմիրէն առաջնորդական տե-
ղապահ հեռագրած էր ի Պատ-
րիարքարան թէ՛ Շահպաղեան շա-
բաթ օրը (այսօր) ի Կ. Պոլիս պիտի
ուղեւորի : Հեռագրաւ յիշեալ ա-
բեղայն առաջիկայ երկուշաբթի
կը հասնի ի մայրաքաղաք : Սրդ-
տեաններ թէ Պատրիարքարանն
ինչ պիտի ընէ այս աբեղայն , որ
կը ըմբոստ ընթացիւր յանձնաւ
դատեցոյց կեդրոնական վարչու-
թիւնը : Պէտք է կոչել յատեան
Խաւն ժողովոյ , և իւր ծանուցեալ
վարմանց ու հրատարակութեանց
համար բացարձակութիւն պահան-
ջէն ետքը անաշուաբար տնո-
րէնէն արժանաւոր պատիժն յորի-
նակ այլոց : Դայթակղութիւնը մեծ
պիտի լինի եթէ Պատրիարքարանն
այսպէս զբաղէն ետքը թողու-
որ այս աբեղայն մայրաքաղաքիս
մէջ արձակ համարձակ չըլի : Նե-
ղաւառաբնակ ազգայինը խրատ-
ուելով Մանիսացոց վնասուց փոր-
ձերէն՝ պարտին զգուշանալ այս :

Պ Ս Ր Ա Ն Ա Ն Դ Ե Ս Մ Բ (*)
(Վեպ Հոգեբարեւոյն)

Ամբողջ կենացու միջ իսկ եթէ
յիստուես , բարի Լօրս , դարձեալ ձը-
մարտութենէ մղոններով հեռու պի-
տի գտնուիս : Երեւակայէ՛ թէ իւր
դադարաւորաց տանիքներէ լինելու
տոտենը , պահուեր էր ճիշդ այն մար-
դոց , սենեակն , յորոց խուսափել
կը մտաբերէր : Ոչ թէ միայն իրենց
սենեակն , այլ բոլորիս խեղդամահ
կործնելու ի վտանգ , մահակալին տա-
ւաններուն ներքե :

Այս քրտածն յաղթական դադա-
րար մը չէ՞ր , այնպէս չէ՞ :

Մնացածը կը դուռակէս , և կը
դողատ անշուշտ , երբ երեւակայես մեր
հեռժողո սպաներն որ խոնարհէ՛ պար-
տասեալ՝ իրենց բոլոր ծանրութեամբ
նետուին այդ կենդանացեալ անկող-
նոյն վերայ :

Պէտք է խոստովանիլ թէ մայրս
մեղադրելի չէր աղաղակելուն համար :
Նոյնպէս ալ որովհետեւ էր իւր բար-
կութիւնն : Ինչ ճիշդը թափեցի հա-
մագելու համար զինքը թէ՛ այդ տա-
րաբաղը զինուորը ո՛չ աւազակ էին և
ոչ մարդասպան : Ի դուր կը ջանայի
չստանալով զանոնք :

Բայց և այնպէս , վերջապէս յա-
ջողեցաւ խոստում առնուլ իրմէ թէ
այլ ևս չալտի պահուէր : Զմարտս
է թէ այդ յաջողութիւնն շատ դիւ-
րին չեղաւ , թէ՛ այլ ևս վերսկսելու
փորձ չալտի ընէր :

Այսու հանդերձ , դժուարին էր
հաւանական իրարիւ բացատրել ա-
նոնց թէ իրեն բնակայարի ինչպէս
եղեր էր որ այդ խեղդարանն ընտ-
րեր էր :

Զի արդարեւ , այնպէս չէ՞ , սի-
րելի բարեկամուհիս , անշուշտ ներ-
կայելի բնակարան մը չէ՞ այդ :

Ուստի սուտ մը հնարեցի թէ
մայրս յոգեացաւ ինքնակայ լինելուն
պատճառաւ բարանիք ապստրուած
էր իրեն , և թէ ինքն ալ ամեն կա-
րելի եղած միջոցներով մարտնչէր դո-
ւրջի դուրս հանել կը նայէր :

Այս մեկնութեան պարզամտու-

(*) Տես Թիւ 2091

պիտի եկեղեցականաց զրգու-
թիւններէն և եղբայր եղբոր դէմ
եղնելով չվնասուի :

ՆԵՐՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Պատուաւոր , Աստիճան , Պաշտօն և
Պարգև : — Սերապետիոյ կուսակալ
անուանեցաւ Տիարպէքլերի կու-
սակալ Սուրուրի փաշա : — Տիար-
պէքլերի կուսակալ անուանեցաւ
Սերապետիոյ կուսակալ Սըբրի փա-
շա : — Վճռաբեկ տոտեն անդամ
կարգեցաւ առեւտրական ծովային
դատարանի անդամ Մէհմետ Սա-
լիս պէյ : — Առեւտրական և հան-
րային շինութեանց նախարարու-
թեան Մէքրիմպէյ անուանեցաւ
Տէֆիմէրիանէի վարչական ժողո-
վոյ առաջին քարտուղար Զիյա
պէյ , Իւլայի առաջին աստիճա-
նաւ : — Եպարքոսական թղթակ-
ցութեանց հեռագրական սենեկին
տնօրէն անուանեցաւ Նոյն դիւա-
նի քարտուղարներէն Պիշգաւա պէյ :
— Առեւտրական և հանրային շի-
նութեանց նախարարութեան վե-
ճակագրութեան տնօրէն անուա-
նեցաւ երկրագործական տնօրէն
Ամասեան Էֆէնտի : — Երկրագոր-
ծական տնօրէն անուանեցաւ երկ-
րագործական կեդրոնական քննիչ
Նուրի պէյ : — Պալայի աստիճան
տնօրէնացաւ պալատական քարտուղար-
ներէն Բէթիի պատուիրակ Նուրի
պէյ : — Իւլայի առաջին աստիճան
պալատական քարտուղարներէն Բեա-
ղիմ պէյ : — Իւլայի երկրորդ աս-
տիճան՝ առեւտրական և հանրա-
յին շինութեանց նախարարութեան
թղթակցութեանց դիւանին տնօրէն

Թեան վրայ խեղճ երիտասարդները
քթերնուն տակէն շատ ծիծաղած լի-
նելու են :

Այսու անհաշիւ անուանեցաւ
տեցաւ վերադառնալ : Գրեթէ ալ հազիւ
թէ այսպէս լաւ կերպիւ շահած քնոյ
քաղցրութեան ի վայել էին , երբ
սուրհանդակ մը գտնուլ զիրենք ու-
ղեց :

Տեսնուած րան է որ երբեք ա-
ռանց չաք գոցելու ժամանակ չտան
Ինչ է պար , ըսի այդ անպատե-
հին՝ դուռը պատուարելով , հաղիւ
թէ պառկեցան և արդէն իսկ կու-
ղեց որ եղնէն : Չպիտի մոռնէք ներս
նտրէն եկէք :

Այլապէս րան չէ՞ր որ այս երե-
տասարդաց կը համակրէի , մինչդեռ
մերկան այնչափ երկիւղ կուտային :

Եթէ չար մէկն լինէր , շատ դէ-
խորհուրդ պիտի ներշնչէր ի քեզ :

Բարեբաղդաբար չէ՞ք :

Այդ կողմէն մարդը բնաւ փոթ-
չըբաւ իմ արգելքս , և առանց քա-
ղաքավարութեան երկու երկտասար-
դաց սենեակը մտաւ :

Մտքէս կանցնէր թէ իւր յան-
դըղութիւնը պատուհասելու համար
պիտի յօշոտվին զնա անտարակոյս :

Դարձեալ կը սխալէի :

Հինգ բողբ չէր անցեր և ահա
երեքն ալ կատարեալ համաձայնու-
թեամբ դուրս կեցին :

Վերջէն խնայոց որ դնդապետն
կանչել տուեր էր զիրենք :

Գիտես թէ՛ այդ դնդապետը ը-
սածնին լինէ : Ես աղէկ չեմ գիտեր ,
բայց հաւանական կը կարծեմ թէ
բարձրատիման մէկն լինելու է , ում
հնազանդել պարտին :

Այս զինուորութեան արհեստը
զուարճական արհեստ մէ : Հնազան-
դիւն խոսուելի , և յաղապարհ երե-
ւել այն բաներուն որ յոյժ տնայնիկ
է ձեզ : Եթէ ես զինուորական եղած
լինէի , ես , կը լսէի , ինձ արուած
հրամաններուն վրայ էրն և ինչպէս
պիտի փախալէի զիտեալ :

Մէկ ժամէն , մեր սպայը վերա-
դարձան , զուարթ Սարկիլիկ նման ,
և այնպէս արթնուն , որպէս թէ նիւ-
հեղէն այլ ևս յոգնած էին :

ձէմալ պէյ : — Սալիսէի աստի-
ճան՝ Մալաթիոյ դաւառին Ազէ-
տաղ դաւառակի Գայմադամ Մուս-
թաֆա Հիւլի Էֆէնտի : — Առաջին
աստիճանի Օսմանիյէ պատուանը-
չան՝ պալատական երկրորդ սենեկա-
պետ հաճի Սիւ պէյ : — Առաջին
աստիճանի Մէհմետիյէ Գերմանա-
յի Ֆէրիք Սթարի փաշայի՝ Երրորդ
աստիճանի Օսմանիյէ Գաղղիայի
դեղագործ և հեղինակ Պ. ար Բա-

թիլի : — Երրորդ աստիճանի Մէհմե-
տիյէ ներքին գործոց նախարա-
րութեան թղթակցութեանց դիւ-
անի քարտուղարներէն Նիւր պէյ :
և Վիլհէմայի համալսարանին աշ-
խարհագրութեան ուսուցիչ Պ.
Բալլօզգաի : — Զորորդ աստիճա-
նի Մէհմետիյէ Գաղաքագետու-
թեան քննիչներէն Մուսթաֆա Է-
ֆէնտի : — Երկրորդ աստիճանի
Շէֆադաթ՝ նախկին Բուսիլի Գա-
ղաքներէ վախճանեալ Շէմսի Է-
ֆէնտի կնոջ : — Կայսերական անձ-
նական դանձուն պաշտօնատան
հաշուակալ անուանեցաւ արքունի
խոհանոցի տնօրէն Հաֆիզ Իպ-
րահիմ Էֆէնտի : — Պետական Խոր-
հրդոյ օգնական անդամ անուա-
նեցաւ Ֆայիլ պէյ , որդի վախ-
ճանեալ Սաֆիլի փաշայի : — Ազը-
նուպուտոյ Տէսեֆագաճ գաւա-
ռակի նախնական դատարանին
նախագահ անուանեցաւ իրաւա-
գիտական վարժարանի նախկին
ընթանաւոր և Լազիստան գաւա-
ռի նախնական դատարանի պատ-
ժական ճիւղին նախագահ Հիւլի
Էֆէնտի : — Բերայի նախնական

Բայց և այնպէս այդպէս չէին
կրնար լինել :

Ուղղակի մերս գնացին , որ՝ կը
վաճակէր իւր անհաշիւ անուանեցաւ
կեց , և բնաւ երբեք խոյս չտուաւ
որպէս կարծել իրաւունք ունիս :

«Տիկին , ըսաւ թխաղէմն , քան-
զի թխաղէմ մը կոյ , կատարեալ ալ-
նածամար խոնարհելով , սպայակոյսն
այս երեկոյն համար յեղակարծօրէն
պարահանդէս մը կուտայ , ուստի
պաշտօնադէպ յանձնարարուած է ձեր
հրաւիրագրը մատուցանել , և յու-
սով եւմ որ չալտի կալիք ժխտամբ
վիշտ պատճառել մեզ : »

Պիտի խոստովանիս , սիրելի բարե-
կամուհիս , թէ , Թաթարի մը համար
ամենաթանկելի կերպիւ կը մեկնուի :

Ապա առ իս եկան , և տունարին
մէջ գաւառիկն Գաղղիի , Բօլնէի
կամ Պարսասի (հունդարական խաղ)
մը համար արձանագրութիւն մը ըրին :

Իսկ Վալան , յարեց խարտեալը ,
վաճակ ի խարտեալ մը կոյ , կերել թէ
սպորտուած է , ուստի այդ չալտի
խաղան :

Աւելորդ է լսել քեզ , թէ խոս-
տացոյ աշխարհիս մէջ եղած ամէն
պարն ալ խաղալ , զի բարեկեցեանը
լինաւու մօտ էր , և առաջին անգա-
մէն էր որ պարու խօսքը կը լսէինք :

Իմ մտաւ , զմայլած էի , և բա-
ւական կը յուսայի իսկ թէ նոյնպէս
նոքա ալ յոյժ գոհ էին , զի չուղեցին
ո՛չ ևս քուրնի և հանգստեան խօսքը
լսել :

Բայց և այնպէս , մայրիկս չըն-
դգեստէս կը քաշէր և ինձ ամէն
կերպ ձեւեր կընէր , և ես չէի ուղե-
հասկնալ :

Դէ՛ չէր այս , բայց ինչ ընէմ :
«Պարահանդէսի պարզարանք չու-
նիս , ըսաւ ինձ վերջապէս մայրս :
Համարձակութիւն ունեցոյ հա-
կուսալը սիրել :

Ո՛վ ըսաւ , մայրիկ , պատասխա-
նեցի , հապա սպիտակ չընդգրկեալս ,
անգամ մը միայն հաղած եմ զայն :
— Նորածնութիւնն անցած է :
— Ազգային ժապաւէնի կտոր մը
կը դնէք , պատասխանեց թխաղէմն :

դատարանին ընդհանուր դատա-
խաղի օգնական անուանեցաւ Վրճ-
ուարեկ աստիճանի քարտուղարներէն
Հալիլի պէյ : — Իւլայի առաջին
աստիճանի տնօրէնացաւ Էնկիւրիի նա-
հանգին Մէքրիմպէյ Բիւքնատիին
Էֆէնտի : — Սալիսէի աստիճանի
Քիոսի հեռագրատան և թղթա-
տարատան տնօրէն Համիտ Էֆէն-
տի : — Առաջին աստիճանի Շէֆա-
գաթ պատուանչան՝ Մէքքէի Լալի
Միլիլի Էֆէի փաշայի կնոջ : — Երկ-
րորդ աստիճանի Մէհմետիյէ Պար-
սիք Շահին գերդաստանէն զորա-
վար Վէլի Խանի : — Զորորդ աս-
տիճանի Օսմանիյէ՝ Երուսաղեմայ
թղթակցութեանց տնօրէն Ասիմ
Էֆէնտի : — Հինգերորդ աստիճա-
նի Մէհմետիյէ՝ ի Մալաթիա կա-
ռուցեալ հիւանդանոցին շինու-
թեան տնօրէն ճարտարապետ Գը-
րիգոր Էֆէնտի : — Երեւոյ դա-
ւառին կառավարիչ անուանեցաւ
Նիկաէի նախկին կառավարիչ Թէֆ-
ֆիք պէյ , Բուսիլի Պէյլէրպէյի աս-
տիճանաւ : — Գոսովայի նահանգին
տոմարակալ անուանեցաւ Տիգրա-
նակերտի նախորդ տոմարակալ
Լաճիմ պէյ : — Քիոսի ընդհանուր
դատարանի օգնական անուանե-
ցաւ իրաւագիտական վարժարանի
ընթանաւոր Միւսիլ Թէֆիք Է-
ֆէնտի : — Իւլայի երկրորդ աստի-
ճան տնօրէնացաւ Լիւանանու Շոֆ
գաւառակի Գայմադամ Նէսիպ
պէյ : — Սալիսէի աստիճանի Երու-
սաղեմի կառավարիչ Բէնիֆ փա-
շայի որդւոյն ձէվաթի պէյ : —
Երրորդ աստիճանի Օսմանիյէ
պատուանչան՝ հեղինակական գեա-

իրաւ թխաղէմն էր , կարծեմ թէ այո՛ ,
և ահա յայնժամ օրիորդը քան դա-
մենայն տրոսեւ կը լինի :

— Սլաւա տղերքս , յոյս ունիմ ,
պատճառեց մայրիկս :

— Եթէ պարելու պարտաւոր լի-
նէիք , կրննեցի դարհուրելի հեղնա-
բանի նման , որպէս եմ , կարելի էր
որ պատճառ մը համարուէր այդ ,
բայց ի պահանջել հարկին կրնաք
զանց ընել :

Սպայք քաղաքավարութեան հա-
մար չէին իշխեր ծիծաղել , մայրիկս
չէր համարձակել սատուել ինձ , բայց
երբ առանձին մնացինք , ճմարտա փո-
թորիկ պէս չլիցապղծեմ վրաս յար-
ձակեցաւ :

— Թուառուհի՛ դու , ըսաւ ինձ ,
ուրեմն չէս դիտեր թէ՛ որովհետեւ
մէջ կը գտնայի իմ կուրթին :

— Վրճ ըսիք , մայր :

Բոլորաբն նայեցայ , որպէս թէ
աղաքարեալ անդուղդ կը լինուէր :

«Ո՛հ , սա տղայք , կրննեց , որ-
դայք : »

Յոյնժամ հասկնալ կարծեցի թէ
կուրծքի պոստան անհարկութիւնը կը-
նէր զոր միշտ կը նետեն աղկանց դը-
խուն երբ պարահանդէսի խօսք լինի :

Բայց քանի որ չալտի վալանն ,
մայրիկ , ըսի :

Այլ փոխանակ զինքը հոնգար-
տեցնելու , այս գիտողութիւնս իւր
բարեկեցեան կրակին վրայ ձէթ թա-
փել եղաւ :

«Ապո՛ւշ , կրննեց , չէ՛ս տեսնե-
րուրեմն թէ՛ պարահանդէսն ո՛չ այլ
ինչ է , բայց միայն թախարդ մը , խո-
րանանկութիւն մը , դարչելի դաւ մէ ,
հունդարայիններէ նիւթեալ , ի մի
ուսկանի հարուած գնեց և ամենք-
նիւք միահամուռ առեւանդելու համար :

— Բայց , մայր , պատասխանեցի ,
քանի որ պատարագի տեւողութեան
ատեն արգելեալ է իրենց ամուսնա-
նալ :

— Խնդիրն ամուսնութեան վրայ
եթէ լինէր , ըսաւ , աւելի կրակ կըտ-
րած :

— Ուրեմն սա ինչ է ինչորին ,
Տէր Աստուած , հարցուցի :

պան Պ. Գոնուորիոյի որդի և
դեսպանատան նաւային կորորդ-
Պ. Եօրիկ Գոնուորիոյի : — Զոր-
րորդ աստիճանի Օսմանիյէ՝ ուս-
ական դեսպան Պ. Նէլիտֆի որդւ-
ւոյն Պ. Տիմիլիկ Նէլիտֆի :

Պալայի աստիճան տնօրէ-
ցաւ մեծաբեկ տոտեն անգամ Ա-
լի Շահպաղ Էֆէնտի :

— Կայսերական հրամանաւ մէկ
միլիոն ոսկի վոխ պիտի առնու-
ելմից պաշտօնատունն , և գլխա-
ւորաբար հին պարտատոմսից գը-
խալճարին պիտի յատկացնէ :

— Ըստ Թաթիկ լրագրոյ՝ քա-
ղաքապետութեան հաշուակալ
Բէշտ Էֆէնտի պետական խոր-
հրդոյ առջեւ պիտի դատուի ինչ
ինչ հաշուական գործողութեանց
համար :

— Եանեայէն հեռագրեալ է ի
Բ. Գոնու թէ՛ Մարտի 19ին Այա-
մալլայի բերդին մէջ 6000 օխայի
չափ վառող պարունակող մետու-
ներ կարգադրուելու ատեն կրակ
աւեր և նոյա հետ բռնկեր են լե-
ցուն փամբուլաներ , որով բերդին
ներքնակողմը բոլորովին վնասուեր ,
և 1 սոլայ , 5 զինուոր , 1 քահանայ
և մէկ տղայ մեռեր և 9 հոգի վի-
րաւորուեր են :

— Ելմաական նախարարութիւ-
նը փոթի կը տանի առաջիկայ Բա-
մաղանէ յառաջ մէկ մէկ ամառ
թոյակ վճարել զօրաց և կառավա-
րական պաշտօնէից :

— Հինգշաբթի մայրաքաղաքս
եկաւ Աւստրիոյ արտաքին գործոց
նախարարի խորհրդական ասպետ
Խիւսթալ Ատանն :

— Այդ յոյժ անաղան պիտի հաս-
կընտայ :

— Զեմ հոսկնար , պատասխանե-
ցի , թէ մարդ մը , նոյն իսկ շահագա-
րացի ալ լինի , իրեն կին ընելէ դատ-
ուելի ինչ կրնայ ընել աղբի մը :

Պարտիմ ըսել թէ , այսպէս բա-
նակին ընելով հանգերձ , ժամանակ
չթողելէ չէր ընէր փոքրիկ պատ-
րաստութիւններս ընել : . . որ մինչև
երեկոյ տեղեցին : Երբագրեցաւ դար-
դարեցի լայն գօտիով կարմիր , սպի-
տակ և կանաչ , որոյ ծայրերը շնոր-
հայի կերպիւ կը ծածանէին , և կը
փաթթէին կարմիր ու ճերմակ վար-
դեր զլիսադարդիս մէջ , և սա ալ
կանաչ տեղեցոց մէջ խառնուելով ,
սմէն ինչ գլեխներու յատուկ աղգա-
լին եղանակ մը կուտային :

Նր հաւատաւոր թէ՛ այս գոյները
շատ կը վայելն եղեր ինձ , զոր երբեք
զխոսած չունէի մինչև ցարդ :

Իմ երկու պաշտօնակալներս իրենց
հանգիստական համազգեստներն հա-
գած՝ մեզ կըսպանէին : Մին , ա՛յն
գոր դիտես , ինձ յոյժ գեղեցիկ բա-
ներ կըսէր , զոր ես չհասկնալ կը ձե-
ւանայի :

Բայց և այնպէս կը հասկնայի :

Միթէ՛ նոյնպէս ալ ինք նմարած
չէ՞ր այն կարմիր փոքր բիծն , այդ
տես

— Գերմանիոյ նախարարապետ Պիլզնաք. իշխանը չնորհակալեաց հետագիւր ուղղելու է առ Օգոստ. Սուլթանին՝ Նորին Վեհափառութեան իւր ծննդեան տարեդարձին առթիւ տրուած չնորհաւորական հետագրին ի պատասխան :

— Կիւպրոսի քրիստոնէայ եւ մահմետական բնակչաց կողմանէ պատգամաւորութիւն մը ի Լոնտոն կուղևորի, Անգղիոյ նախարարապետին՝ աղագային ժողովին՝ և ի հարկին, թագուհւոյն յիշատակագիր մը մատուցանելու պաշտօնով : Ժողովուրդը դժգոհութիւն կը յայտնէ ընդդէմ արդի վարչութեան և բարեկարգութիւն կը խնդրէ : Պատգամաւորը եւ մետրապոլիտան Լէվըսթոյ, 3 քրիստոնէայք և 4 մահմետական : Պատգամաւորաց ծախքը կը տրուի հասարակաց հանգանակութեամբ :

— Արտաքին գործոց նախարար Սայիտ փաշա երէկ գերմանական դեսպանատունը դնաց տեսակցեցաւ դեսպանին հետ :

— Օգոստ. Սուլթանին երէկ Համիդիէ մէջ կատարեց ուրբաթու աղօթքն, և ի տես հանդիսին եղող աւստրիական դեսպան և ուրիշները մեծաբեց ըստ արժանւոյն :

— Օսմանեան ցորենաբարձ առագաստանաւ մը՝ որ ձէնովտ կուղևորէր, ի Մարմարա անդղիական շոգենաւու մը զարնուելով քնատուել, և ստիպուեալ է մայրաքաղաքը գալ :

— Թուրք լրագիրը կը ծանուցանէ թէ՛ Կրետէէն եկած նորագոյն տեղեկութեանց նայելով, յիշեալ կղզւոյն մէջ երկու ամիս հետէ դարձեալ կաւենան ոճրագործութիւնը և անկարգութիւնը, հակառակ ամենայն ջանից և հոգածութեան տեղական իշխանութեանց :

— Ելմուական նախարար խորհրդական Բորթուկալ Միքայէլէֆէնիսին՝ որ հրաժարած էր, վերահաստատեցաւ պաշտօնին մէջ՝ հրաժարման պատճառը ջնջուելով :

— Շիրքէթի խայրէի շոգենաւուց մենաշնորհի պայմանաժամը որ լրացած էր, նորոգուել է 30 տարւոյ համար :

— Օգոստ. Սուլթանին, իւր հովանաւորութեան ներքե հանգանակիչ յանձնաժողով մը կազմելու և Գերմանիոյ ողորդմանը զինքն կը շարունակուին երկրին այլ և այլ կողմերը : միայն արևմտեան Բրուսիոյ մէջ 77 աւանք 33,000 բնակչոք՝ ողորդուելու և 6 քառակուսի մղն տարածութեամբ տեղի վերայ, և նիւթական քնատ 30 միլիոն մարք կը հաշուի :

— Կրետէի մահմետականաց կողմանէ պատգամաւորութիւն մը մայրաքաղաքը կուգայ՝ կղզւոյն մէջ վերջին օրերս յաճախեալ ըստ պանութեանց դէմ ժողովրդեան դանդաւաններն յայտնելու պաշտօնով :

— Իզմիրէն գրուած է թէ Պ. Հ. Տանդընս ինքզինքն սպաննեց՝ նիւթական անձկութեան պատճառաւ :

— Դասթամունիի նահանգին մէջ ժողովուրդը կը տառապի սովու և սղութեան պատճառաւ, և նպաստ կը խնդրէ ներքին գործոց նախարարութեան :

— Զանիկի կողմերն 9-10 տա-

րիէ հետէ անպատակող հոշակաւոր աւաղակապետ Սօֆիլ՝ առաւում մը կանուխ Սամունէն 10 ժամու ճանապարհ հեռի Գալաք գիւղի մօտակայ բնակարանէն ըստ պառապանեալ դուրս ելնելու աւտոնն սպանուեալ է առջի երեւելոյն ի դարանի սպասող ոստիկանաց ձեռամբ : Այս աւաղակապետին վերջին գործն եղած էր կողոպտել յերոսաղէմ ուղևորող վեց Հայ : Սորա ընկերաց ոմանք ալ ամիս մը յառաջ սպանուեալ կամ ձերբակալուելու են :

— Սուրբոյ նահանգին մէջ կայսերական Պիսան աղաթակին շրջակայքը փորուելու առնէ 360 հատ հին դրամ պարունակող սափոր մը դանուելով՝ կայսերական անձնական դանձուն նախարարութեան միջոցաւ Օգոստ. Սուլթանին մատուցուել, և Նորին վեհափառութիւնն հրամայեց ի յիշեալ աղաթակի հասուելէն 10,000 դրշ նուիրել հնութիւնը գտնող գործաւորաց :

— Բերայի ոստիկանութիւնն, այս շաբթու ի Շիլի Թանաշ անուն Յոյնապարսկաճառի մը խանութին մատանին մէկ միլին խորշին մէջ դուռ ուժանակի վեց ծրար, երկու հրացան, մէկ բեկովէր, երկու դաշայն և Պուլլար լեղուալ թուղթեր : Թանաշ, որդին և մէկ ըստ պատուարը ձերբակալեցան : Խիստ լքնութիւն բացուած է :

— Ներքին գործոց պաշտօնատունէն գրուած է առ գաւառական իշխանութիւնն որ այսուհետեւ Սմերիկա գործ և բաղդ գլուխը երթալու զորդներն արդիւնէ կառավարութիւնն այս արգելքը կը հանէ, տեղեկանալով որ Սմերիկա գաղթորներուն շատը չկրնային հասնիլ իրենց նպատակին՝ կը տառապին, և Միացեալ Նահանգաց կառավարութիւնն ալ վերջին ժամանակներս սկսած է չընդունիլ այսպիսի գաղթականներ :

— Լոնտոնի հոշակաւոր Տէյլի-Թէլէկրաֆ լրագրին տրտնատեալը քանի մը աղբականացն հետ իրեն սեպհական շոգենաւով մայրաքաղաքս եկած է :

— Ռուսական դեսպան Պ. Նէլիտօֆ երէկ Սթէնքէն վերադարձաւ :

— Մէսաժըրի Տօնոյ անուն շոգենաւն, որ տախտին ծախու մէջ կիսով ընկղմեալ կը մնայ Գըղգուլէի բացերը, Մէսաժըրի մեքենայ գործ Պ. Ժ. Նիքոլա յանձն առել է ի վեր հանել՝ պայմանաւ որ հանելու պէս իրեն տրուի նորա արժէքին 100 ին 60ը, և գաղղիական հիւպատոսարանն՝ որ հանման գործն ի նուազագէղ դրած էր՝ հաւանք է այս պայմանին :

— Արդենի պրնէի հանքաց շահագործման մենաշնորհը՝ Պ. Պ. Թուպլինի և Տալէճիօյի կը տրուի կառավարութեան կողմանէ :

— Բ. Դուռը պէտք եղած միջոցներն ի գործ կը դնէ՝ օսմանեան օրինադիրքն ի վերջոյ եղած փոփոխութեամբ և յաւելուածովը անթերի տպագրել տալու համար ի գիւրութիւն օրոյ պէտք է :

— Կայսերական թիկնապահներէն Րիլա պէյ մեռաւ, և յուլիսի 1-ին հարկաւորութեան ծախքը Նորին Վեհափառութեան անձնական գանձէն վճարեցաւ :

— Թնդանթարանի ջրհանկրաց զնդին հարկաւորներէն Ահմէտ Էֆէնիսի ձէնքի Մարթինի գրութեամբ նոր հրացան մը շինելու է, որ 1 քլո և 130 կրամ սղակա ծանրութիւն ունի ձէնքի Մարթինի ծանրութեան, և 2 և հարկաւոր դաւելի կարճ է, զընդահին 3000 մեթր հեռաւորութիւն կը կտրէ և 1700 մեթր հեռու դուռած թիւրակը կը դարնէ :

— Եղիպտոսի նախորդ Խոթիվին Հասան փաշա որդւոյն յուլիսի 1-ին 50,000 ոսկի բաժնուել է Եղիպտոսի աղքատաց, և Խոթիվին ընտանիքը քառասունքայ սուգ պահել սկսեալ է :

— Ի Պոլիս հոշակաւոր Էօմէր Էֆէնիսի վաճառատունէն 13,000 լիւրայի վաճառք գորցուած լինելով՝ վաճառատան պաշտօնակալներէն քանի մը յոյն իրեւ կասկածելիք ձերբակալուել են :

ԴՐԱՄԱԿԱՆ	
4. Պոլիս 2 Ապրիլ 1888	
Օսմանեան Բաժնոցատէ	15-23
Բոմբէյի երկաթուղի.	38-50
Թրամուէյ	1.0. 407
Օսմանեան յիւան 100 դրուշէն	
Մէճիտիյէ	108-14
Մէթալիք	103-30
Հինգնոց	404-15
Վեցնոց	404-15
Ռուսիյի թղթագրամ	10-88
Ռուսիյի արծաթ	76-30
Ռուսիոյ Բոլ	90-35
Գաղղիական լիւրա	88-10
Անգլիական	111- 2
Գրիպից	51-15

ԱՐՏՏԱՐԻՆ ԼՈՒՐԻՐ

— Պէրլինի զինուորական վարժարանի աշակերտներէն Պ. Ռուէթիէ այս օրերս Բրուսիոյ հրետաւորաց մէկ զնդին մէջ սպայական պաշտօնի կոչուեցաւ : Սա որդին է Ջանդիպարի նոր վարժանեալ Սուլթանին այն դատեր, որ Գերմանացի վաճառականի մը հետ ամուսնացած էր, և այլը մեռնելով ի Պէրլին կը ընտելի ինքն :

— Գերմանիոյ և Ռուսիոյ կառավարութիւնը մինչև ցարդ կը շարունակեն զինուորական պատրաստութիւններն, և կայնատին տեղեկեալ իրենց զօրութիւնները :

— Բեքրսպուրիի համանուն լրագիրը գրած է թէ՛ Պուլլարիոյ հրաժարեալ իշխան Աղբըսանդըի Գերմանիոյ կայսեր գատեր հետ ամուսնանալով պուլլարական գահը վերադառնալու ելնելը՝ կառավարութեանց խաղաղական յարաբերութեանց խանգարման պատճառ պիտի լինի :

— Հելլենական լրագիրը կը գիտեն թէ՛ Յունաստանի կառավարութիւնը պիտի ստիպի բազմապատկել Գաղղիային ի Յունաստան ներմուծեալ վաճառաց մարքը, եթէ Գաղղիոյ կառավարութիւնն աւելցնէ Յունաստանէն ի Գաղղիա ներմուծեալ չամիլին մարքը :

— Բէյթի մէջ շոգենաւուց համար նոր մեքենայ մը հնարուել է, մինչև ցարդ գտնուածներէն աւելի կատարեալագործեալ :

— Դարատաղի բնակչաց բազումը յերեսաց սովու և սղութեան կը հարկաւորին մերձակայ երկրները թափել իրենց ոգեպահիկն հայթայթելու համար :

— Անգղիոյ նախարարապետ Լորտ Սալիզբորի իւր մէկ անգամ խաղաղութեան մէջ, զոր արտասանած է քանի մ'օր յառաջ, հաստատած է թէ համայն կառավարութիւնը կը ջանան զգուշանալ պատերազմէ, և թէ՛ տեղի կայ հաւատարմութե յաջողութեամբ պիտի պահուին այդ ջանքերն :

— Հանրածանօթ աշխարհագիր Քիլբէրք ի մօտոյ Կեդրոնական Ասիա պիտի երթայ ի քննութիւն երկրին այն կողմանց, որոց աշխարհագրութիւնն ըստ բաւականին ծանօթ չէ դեռ :

— Վիեննայէն գրուած է թէ Ռուսական Բոլշեւիկ մէջ զինուորական մեծ շարժումներ կը կատարուին, որ թէև Աւստրիոյ կառավարութեան խորին ուշադրութիւնը գրաւած են, սակայն պէտք չէ անպատճառ հետեւցնել թէ Ռուսիոյ կառավարութիւնն ի պատեքազմ կը պատրաստուի, որովհետեւ դարնան մէջ ամէն կառավարութեանց բանակներ կարեւոր տեղափոխութիւններ կ'ընեն :

— Ըստ նորագոյն հեռագրոց Պուլլէյի ռուսական դեսպանատան հրկիւղումն հայրենասէր ռուսներն մը գործը կը համարուի : Սա ուղեր է վրէժ լուծել ռուսական դեսպանին, տեղեկանալով թէ Պուլլէյի վերջին խոսուածութեանց զրգուիչ եղած է դեսպանը :

— Ռուսներն ի թագաւորն ըստ է նորընտրի նախարարաց թէ՛ տրամադրէ է ամեն բանաւոր զինուորականներն, որ անփութիւն մընան տեղութեանց հետ Ռուսներն ոյ յարաբերութիւնը :

— Սոփիայէն հեռագրած են թէ՛ Տոպիլիսի ընտրական խորհրդանց պատճառաւ բանտարկելոց ոմանք յաջողութեան փախուցն, և Ռիլո լեռանց մէջ հրոսակի մը գլուխը կը գտնուին, որ հետոյհետէ կը ստուարանայ և մօտերս պիտի արշաւէ ի Պուլլարիա :

— Անցեալ շաբթու մանկամարդ կին մը Մոսկուա հասնելով գղբերովը պանդուկ մը լծնեցնէ կէս ժամ ետքը, ոստիկանութեան սպայ մը ոստիկանաց ոմանց հետ գնացել վարկեր են նորա սենեկին դրան, և երբ բանալ չէ ուղեր, բռնի բանալու ելել են : ասոր վերայ՝ կինն ինքզինքը պատահանէ վար նետելով անմիջապէս մեռել է : Ոստիկանը խուլ զարկելով գոյրերը՝ շատ մը ուժանակ գտել են :

— Պուլլարայի Էմիլին նախարարատնոն ստանուել է Պուլլարացիէ մը : Սպանիան և նորա մեղսակիցը մահուամբ պատժուել են 180 ոտք բարձր աշտարակէ մը վար նետուելով :

— Գերմանիոյ կայսրուհին Բուլեն դնաց՝ ողորդմանք քնատեալ ժողովրդեան վիճակին անձամբ վերահասու լինելու և նըպաստի միջոցներ ի գործ դնելու համար :

— Կըսուի թէ՛ պաշտօնական տեղեկութեանց հակառակ, Գերմանիոյ կայսեր վիճակը գոհացուցիչ չէ : Գիշերները հաղաղով և մաղաս թընելով շատ կը նեղուի և քունն ստէպ կը խանդարի :

— Վիեննայի լրագրաց մին գրել է թէ՛ Գաղղիացի իշխանը

կը պատրաստուի արշաւել Մակեդոնիոյ և Պոնիոյ կողմերը :

— Իտալիոյ թագաւորն ու թագուհին հացիկերոյ ժողովրդէն անցեալ շաբթու ի Ֆիորենցիոյ ի պատիւ թագուհւոյն Անգղիոյ, կայսեր և կայսրուհւոյն Պարպիլիոյ և թագուհւոյն Սերպիլոյ, և ապա յայց ելել են առ թագաւորն Վերթէմպէրի, որ անձնական տկարութեան պատճառաւ չէ կըրցել ներկայ դանուիչ հացիկերութիւն :

— Վերջերս խաղաղական Ուլկէանու Սաղալին կողմէն արքութեանց մէջ կան իշխան Վիլհելմ, որ քոյրն սպաննելուն համար դատաւարեալ է : Իշխան Ասադէանի իբրեւ մարդասպան Նիւլովա ծի մականուամբ երկու իշխանք իբրեւ գող. Պարսիկ իշխան մը Կապուս Միլոյա անուն, որ շղթայակալ աշխատութեան դատաւարեալ է եղբայրն սպաննելուն և նորա 3 միլիոն ըուպլին գողնալուն համար :

— Թատրոնի հրդեհներու առաջին առելու համար, Սալանիոյ կառավարութիւնն արդիւնց կաղի գործածուել թատրոններու մէջ, պատուիրելով որ բոլորովին երկտերական լոյս գործածեն : Առ այս հարկ եղած փոփոխութեանց և շինութեանց համար վեց ամիս պայմանաժամ տրուած է, և այնուհետեւ ելեքարական լոյս չընգտնող թատրոնը պիտի փակին :

— Պ. Լէսէքս, Բանամայի ջրանցքին ընկերութեան նախագահը, Գաղղիոյ աղագային ժողովներէն արածուած իւր ինքնէ վիճակահանութիւն ունեցող պատրաստման հանելու համար, իբրեւ դերադոյն միջոց ջրանցքին պեղման ահաբիւն և բաղմամբ գործն յառաջ վարելու : Աղագային ժողովը ինքիւրն ըստ սովորութեան լքնել մասնաժողով մը յանձնած էր, որոյ անդամոց հինգն ի նըպաստ Պ. Լէսէքսի առաջարկին և հինգն հակառակ կարծիք յայտնեցին : Ռուսի յանձնաժողովը կըրկին տեղեկագրաւ պիտի ներկայանայ ժողովոյն, առանց վճռական կարծիք յայտնելու :

— Գերմանիոյ այլ և այլ կողմերէն բաղմամբ տիկնայք շուշանի և մանուշակի գերեզնիկ փունջեր և համակերպից ուղեւորներ զրկեցին Վերթերու կայսրուհւոյն մաղթելով որ իւր ամուսնական ըստ բանչելի անձնութեան վարձքն ստանայ իւր ամուսնոյն շուտափոյթ ապաքինութեամբ : Պէրլինի մէջ ևս այսպիսի ուղեւորներ կը պատրաստուին, հակառակ այն հակալըրութեան զոր Վերթերու կայսրուհին կարգ մը Գերմանացոց կը ներշնչէ իրեւ Անգլուհի, թէև, 17 տարեկանէն ի վեր Անգլուհին մեկնած և իբր երեսուն տարիէ ի վեր ամուսնացած լինելով, աւելի Գերմանուհի կընայ նկատուել քան Անգլուհի :

— Ռուսիոյ մէջ ևս ողորդմանք տեղի ունեցան, և հաղորդակցութիւնը շատ տեղեր ընդհատեցան : Բայց ցարդ գիւղերու և անձերու կորուստ չէ լուծած :

— Գերմանիոյ մէջ, կայսեր դատեր ամուսնական խնդրոյն առթիւ, ժողովրդեան կողմանէ առաւել Պիլմարդ իշխանի համար համակրանք կը տեսնուի :

